

VOORWOORD

Het boek dat u straks in handen houdt is een omnibus over het afgelopen jaar 2020 dat inmiddels de geschiedenis is ingegaan als het Covid-jaar. Het is een verzameling van gepubliceerde feiten - of althans van wat daarvoor doorging in de media - en onze interpretatie daarvan. Verder is het een bundeling van onze persoonlijk impressies en dagboekantekeningen en tenslotte een overzicht van gerelateerde kunst, gaande van belletrise tot internetmemes (zie de afbeeldingen).

De methode die we hebben toegepast is een vergelijkend historische methode en omvat het verzamelen, categoriseren en uiteindelijk interpreteren van materiaal vanuit een synchronisch maar ook diachronisch perspectief. Bij ons onderzoek waren we tegelijk objecten van een mondiaal experiment én toeschouwers die afwisselend de afstandelijke en emotionele bril opzetten. Deze wisselende invalshoeken dragen bij tot het dynamische karakter en een dialectische opbouw van conclusies die afhingen van de opeenvolgende schrijfmomenten.

Ten eerste werden we in de beginsituatie overvallen door de snelheid van de gebeurtenissen en door de hoeveelheden cijfers die als feiten gepresenteerd werden. We besloten toen om zoveel mogelijk te lezen en op te schrijven, altijd met een blik tegelijkertijd op de wereld én op onze eigen stad en ons eigen land. Vandaar dat het eerste hoofdstuk, dat we schreven tijdens de eerste covid-maanden in onwetendheid over het verdere verloop van het virus (zie de postscripta), zo exhaustief is. We dachten toen nog dat we alles konden vatten en bezweren in onze tekst. Inzichten zouden wel komen maar net zoals het virus woekerde ons schrijven alle kanten uit. Het bleek al snel dat het onmogelijk was om data juist te interpreteren, vooral als het om statistieken ging. Velen merkten op dat al te vaak appels en peren vergeleken werden. De enige interpreteerbare cijfers zijn voorlopig die van oversterfte en ondersterfte en die kun je niet in elk land zomaar krijgen.

Na de eerste, duidelijke corona-effecten (de doden, de lockdowns, de overheidscontrole, de paniek) kwam ook de collateral damage aan het licht: zie de hoofdstukken over de effecten in de maatschappij en op het individu. In de loop van ons schrijfproject bleven we nieuwsberichten, memes, (creatieve) teksten verzamelen, lokale getuigenissen en observaties noteren, op zoek naar synthese en duidelijkheid. Dat deden we tot aan de zomer, toen we overschakelden op zomerdagboeknotities. In het najaar waren we het een beetje beu, net zoals de mensen het virus, en lieten we ons deinen op de nieuwe coronagolven ;o)

Het voorlopige einde van dit project – we vrezen namelijk dat het een hele reeks zou kunnen worden – is het einde van het jaar 2020: onze conclusies blijven dus ook voorlopig. Want, na al de informatie die we tot ons namen, wat weten we nu eigenlijk echt?

Op z'n minst dat het deugd deed om met elkaar in contact te blijven en te communiceren. Bange mensen aller landen, verenigt u tot een nieuw bewustzijn en geeft het menselijk contact niet op!

Nog iets over de ondertitel. Die is een knipoog naar ons allereerste boek, *Het Kafana-Tribunaal* (2006, 2018), een kroegengids voor Belgrado uit de tijd dat de cafés en restaurants nog open waren. Ons tweede boek, *Wat kwam er uit een schot* (2015), over Gavrilo Princip, schreven we in een tijd waarin we elkaar en revolutionaire cafés nog konden bezoeken. Ondanks het gebrek aan een cafétafel én een manier om elkaar fysiek te kunnen treffen, voelden we de vleermuis kriebelen en besloten we vanaf covid-dag 1 samen *Het Corona-tribunaal* te schrijven, een project op gedwongen afstand. Weliswaar via Skype maar met steeds een glaasje rakija binnen handbereik!

Jelica Novaković & Sven Peeters, Belgrado-Antwerpen, maart 2021